

Összegzés¹

Kutatásunk célja az MHGY program hatásainak, a program által indukált változásoknak a mérése és bemutatása volt a programot működtető 17 intézményben és környezetében. Az alábbiakban a felmérés legfontosabb eredményei olvashatók.

- A megkérdezett fiatalok 96,6%-a szeretne iskola után dolgozni.
- A dolgozni vágyó diákokat a szülők is támogatják, 84%-ban teljes mértékben, 16%-ban inkább óvatosabban.
- A megkérdezett diákok fele a pénzkeresést tartja a legfontosabbnak, mint a munkavégzés legfőbb célját.
- A foglalkozásokról széles skálában gondolkoztak a fiatalok, általában többet is felsoroltak. Ezek alapján összesen 132 foglalkozás és tevékenység-típust neveztek meg.
- Az iskola utáni pályaválasztás kérdésénél a diákok közül 75-en megbeszélnek szüleikkel a lehetőségeiket, tanáraiktól 50-en, kísérőjüktől pedig 29-en kérnének segítséget. 30 fiatal a Munkaügyi Központhoz fordulna tanácsért. Az öt vagy több munkahelyen megfordult tanulók az átlagosnál nagyobb arányban fordulnának ilyen esetben a tanáraikhoz, az MHGY-s kísérőkhöz vagy a munkaügyi központokhoz.
- A fiatalok azzal kapcsolatban, hogy milyen munkákat tudnak jól végezni, 102-féle munkatípust soroltak fel. Általában reálisan látják munkavégző képességüket. A felsorolt „vágyott-munkák” és azok, melyeket úgy gondolnak, hogy el tudnak látni, megközelítőleg egyeznek.
- A kérdőívekben 101-féle gépet illetve szerszámot neveztek meg a diákok, melyeket használni tudnak.
- A fiatalok 60,5%-a mondja, hogy 4-6 órában képes dolgozni, ami tapasztalataink alapján valóban reális időintervallum az értelmi sérült emberek munkaidejére vonatkozóan.
- A megkérdezett diákok 63,9%-a azt állította, hogy akár egyedül is el tudna menni a munkahelyekre.

¹ Az összegzés forrása: Biró Veronika - Palkovics Rozália Natália - Bognár Virág: „Hatás-vadászat”. A Munkahelyi Gyakorlat hatásvizsgálata, Salva Vita Alapítvány, Budapest, 2006

- Az iskolai felmérés szerint az MHGY programban részt vevő tanulók száma 2002-től folyamatosan emelkedett. A 2005/2006-os tanévben 138 tanuló kezdte meg a gyakorlatot.
- A 2002-től 2006-ig tartó időszakban összesen 54 olyan MHGY-s diákról tudtak beszámolni az iskolaigazgatók, akik a nyílt munkaerő-piacon helyezkedtek el. Azok az iskolák, ahol viszonylag magas az elhelyezkedett tanulók aránya, 3-4 éve vesznek részt a programban, néhány kivétellel megyeszékhelyen, fővárosban működnek. A tanulók elhelyezkedésével kapcsolatos elvárásokat, s magát a tényleges elhelyezkedést nagyban befolyásolja az, hol helyezkedik el az iskola, és milyenek azon a településen a munkaerő-piaci lehetőségek.
- 10 iskola már beillesztette az MHGY-t az iskola pedagógiai programjába.
- 14 iskolai vezető a továbbiakban is szeretné folytatni az MHGY-t.
- Az MHGY fő céljai közül az iskola és a munkahelyek közötti kapcsolatok fejlődése valósult meg leginkább.
- A válaszadó igazgatók több mint fele, illetve a kísérők és osztályfőnökök fele szerint is a tanárok MHGY-s diákokról alkotott véleménye jelentősen változott.
- Az iskolai vezetők több ponton is érzékelték változást az MHGY-s tanulók szüleinek hozzáállásával kapcsolatban. Minél régebbi csatlakozásról tudott beszámolni egy-egy kísérő vagy osztályfőnök, annál inkább változott pozitív irányba a szülők hozzáállása, s egyre érdeklődőbbé, aktívabbá váltak.
- A munkáltatói oldal igazgatói megítélésének elemzése során kiderült, hogy a munkahelyek és az iskola közötti együttműködést az iskolavezetők többsége nagy sikernek tartja. A munkahelyek és az iskola közötti együttműködésről még jobb véleménnyel voltak a kísérők és osztályfőnökök.
- Az igazgatók több mint fele úgy látta, hogy a munkaügyi központokkal kialakított kapcsolatok épülésében, továbbfejlődésében az MHGY változást tudott előidézni.
- A fiatalok MHGY-ban való aktivitását tekintve mind a kísérők, mind az osztályfőnökök nagy többsége úgy vélte, hogy a gyakorlatosok aktívan részt vettek a programban.
- Mind a kísérők, mind az osztályfőnökök úgy vélték, hogy a tanulók munkához való hozzáállásának dimenzióiban a tanulók hasznosság-érzete, az új ismeretek és tevékenységek iránti érdeklődésük és munkaszeretetük változott a leginkább, valamint az, hogy az iskola után szeretnének dolgozni.

- A szülők gyermekük képességeiről kialakított véleménye változott, bár kisebb mértékben, mint ahogy a pedagógusoké.
- A legtöbb szülő abban látta a fejlődést, hogy gyermeke nagyobb mértékben részt vesz a házimunkában.
- A már két éve MHGY-s gyakorlatosok szülei általában nagyobb változást tapasztaltak a munkához való hozzáállás legtöbb aldimenziójában gyermeküknél, mint azok a szülők, akiknek gyermeke még csak egy éve van a programban.
- A szülők szerint a legnagyobb viselkedésváltozás abban érhető tetten, hogy gyermeküket boldogabbnak és önellátóbbnak látták. Azon szülők pedig, akiknek gyermeke már két éve gyakorol, több viselkedési ismérvtben is nagyobb változást tapasztalt azon szülőkhöz képest, akiknél a fiatal csak egy éve MHGY-s.
- Az átlaghoz képest nagyobb teherbírás-növekedésről számoltak be azon szülők, akiknek gyermeke már 2004-től MHGY-s.
- Amikor a jelenlegi lakóhely elhelyezkedési lehetőségeiről kérdeztük a szülőket, pesszimistán nyilatkoztak. A reális lehetőségek megítélése tehát szoros összefüggést mutatott a szülők lakhelyének típusával.
- A szülők legtöbbször azt tartja elképzelhetőnek, hogy gyermeke az MHGY program során megismert munkák valamelyikét űzze.
- A családok támogatását vizsgálva kiderült, hogy az értelmi sérült gyermekek szülei az iskoláktól kapnak leginkább segítséget ahhoz, hogy gyermekük munkahelyen dolgozhasson az iskola elvégzése után.
- A munkahelyek többségénél nem jelentett gondot az MHGY bevezetésével kapcsolatos munkaszervezés, a gyakorlati hely fizikai feltételeinek kialakítása, a napirend szervezése vagy a vezetés és a munkatársak felkészítése.
- Az MHGY program hatására a munkahelyek felső vezetőinek, közép- és alsó vezetőinek és a munkatársaknak a felkészültsége is növekedett az értelmi sérült emberek munkatársaként való elfogadásával kapcsolatban. A sérült emberek munkatársaként való elfogadása annál magasabb szintű a különböző vezető-irányítói és munkatársi szinteken, minél régebben vesz részt az adott munkahely az MHGY-ban.
- Az MHGY program munkahelyekre gyakorolt hatása kapcsán a munkáltatók 80,3%-a vélekedett úgy, hogy a program kedvező illetve nagyon kedvező hatással volt a munkahely légkörére.

- A megkérdezett munkáltatók 78,8 %-a ajánlaná más munkahelyek számára is a programot, s 38%-uk vélekedett úgy, hogy a munkahely felkészült értelmi sérült emberek foglalkoztatására.
- A gyakorlatosok képességeit tekintve a munkavezetők 95,5%-a szerint a tanulók túlnyomórészt illetve teljes mértékben megfeleltek a rájuk bízott feladatnak.
- A munkavezetők 44,2%-a gondolta úgy, hogy a tanulók teljesítménye mind mennyiségi, mind minőségi szempontból megfelelő.
- A munkavezetők 57,8%-a ítélte úgy, hogy minden tanuló igyekezett teljesen beilleszkedni, és 42,2%-uk szerint a gyakorlatosok többsége igyekezett beilleszkedni.
- A munkavezetők 97,7%-a úgy ítélte, hogy az adott munkahely dolgozói részben vagy teljesen felkészültek arra, hogy értelmi sérült emberekkel együtt dolgozzanak, s emellett magukat a tanulókat is részben vagy teljesen felkészültnek tartják a munkavállalásra.